

Förslag

Ärende 29: Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2) – svar på remiss från Justitiedepartementet

Förslag till beslut ***Kommunstyrelsen beslut***

1. Bifogad skrivelse till kommunstyrelsens förvaltningstjänsteutlåtande daterat den 15 februari 2021, bilaga 1, avslås.
2. Vänsterpartiets synpunkter enligt nedan överlämnas till Justitiedepartementet som Huddinge Kommuns yttrande över betänkandet *Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2)*.

Bakgrund

Vänsterpartiet menar att det föreliggande förslaget till remissvar leder Sverige in på en farlig väg. Istället för att främja humanism och solidaritet har den borgerliga minoritetskoalitionen lagt ett förslag till remissvar som gör skillnad på människor.

SOU 2021:2 handlar om förslag på krav på särskilda kunskaper i svenska och samhällskunskap för att få ett svenskt medborgarskap. Tidigare har svenskt medborgarskap i huvudsak haft att göra med behov av skydd undan krig, förföljelse och förtryck. Efter att ha vistats 5 år i Sverige har alla haft rätt att ansöka om svenskt medborgarskap. Denna linje har gjort Sverige till ett av de länder i Europa som gjort mest långtgående ansträngningar för att hjälpa människor på flykt. En sådan migrationspolitik står vi från Vänsterpartiet fortfarande upp för och vi beklagar att såväl konservativa som liberala partier i den borgerliga minoritetskoalitionen övergett den linjen.

När det gäller krav på språkkunskaper för att få svenskt medborgarskap har denna diskussion pågått länge. I en debattartikel från 2019 skriver dock Maria Rydell, doktor i nordiska språk vid Stockholms universitet och lektor i andraspråk vid Högskolan i Dalarna tillsammans med Tommaso Milani. Professor i flerspråkighet vid Göteborgs universitet gällande språktest: "Det bygger på en tanke om att språkinläring bara handlar om individens vilja och ansträngningar och att det skulle finnas ett problem med bristande motivation att lära sig svenska. Att så skulle vara fallet är inget vi har sett i den forskning som finns om vuxnas andraspråksinläring i Sverige. I stället påverkas

andraspråksinläring av en mängd olika faktorer så som tidigare skolbakgrund, vana att studera språk, ålder, tillgång till kvalitativ språkundervisning och möjlighet att använda språket.”

Vad Rydell och Milani menar är alltså att språkinläringen för invandrare inte har samma förutsättningar oavsett vem det gäller. Det finns många yttre faktorer som påverkar. Vi menar också att det är viktigt att ta i beaktande att risken med språktest är att man skapar en ny aspekt vid sidan av hur lång tid man bott i Sverige för att få svenskt medborgarskap. Många som har flytt från exempelvis Syrien och Islamiska Statens härjningar har svåra trauman. I en artikel i Dagens ETC säger vårdchefen på Röda Korsets PTSD-behandlingsenhet, Ulrika Wickman följande: ”Det är en kombination av långa väntetider, då specialiserad vård inte alltid finns tillgänglig, och att många som flytt hit tvingas prioritera att hitta bostad och jobb före trauma-behandling.”

Vänsterpartiet håller med om att språket är en viktig nyckel till samhället. Det är genom språket vi har möjlighet att få ut nyanlända i jobb och det är på det sättet de etablerar sig i Sverige. Andelen utlandsfödda i Sverige som arbetar är högre än den genomsnittliga andelen inrikes födda med arbete i OECD. Men utlandsfödda – och deras barn – har i genomsnitt lägre löner, tyngre arbeten och är oftare formellt överkvalificerade i sina yrken. Däri ligger problemet. Och i den bostadspolitik som lett till en skriande bostadsbrist, bostadssegregation och rika kommuner som stänger vanligt folk ute. Det är osäkra anställningar och ett skattesystem rigger för att gynna de rikaste. Vi menar att det inte är integrationspolitiken som har misslyckats, utan det är jämlikhetspolitiken.

Vänsterpartiet vill skapa ett inkluderande samhälle genom att minska klyftorna. Vi vill aktivt eftersträva att den som kommer till Sverige kan ”komma ikapp” över tid – när det gäller förvärvsfrekvens, men också när det gäller arbets- och levnadsvillkor i övrigt. En politik där man tvingar på redan utsatta grupper lägre löner och osäkrare anställningsförhållanden, är en politik som motverkar integration och inkludering. Hur blir ett samhälle inkluderande genom att exkludera vissa människor från att få medborgarskap?

I förslaget till remissvar är den enda kritiken som framförs av den borgerliga minoritetskoalitionen att man vill ha fler statliga bidrag för att utöka SFI-undervisningen. Vi vill i det sammanhanget påpeka att Vänsterpartiet tidigare lyft problemen med bristande behörighet i svenska som andraspråk (SVA) på Huddinges gymnasieskolors språkintruktionsprogram. Huddinge kommun har redan i dagsläget underlåtit att satsa på SVA-behöriga lärare och det är samma utbildning som i praktiken krävs för att undervisa på SFI. Svenska för invandrare (SFI) behöver mer resurser och man bör omvandla denna verksamhet från en arbetsmarknadspolitisk åtgärd till regelrätt utbildningsverksamhet i stil med gymnasieskolan.

I remissvaret såväl som utredningen i sig förbises också till stor del det faktum att det inte är alla invandrare som går på SFI. De SFI-anslutna är inte ens en majoritet av alla nyanlända. Många är redan ute i arbetslivet, jobbar och betalar skatt och bidrar därigenom till samhället. Alla invandrare går inte på SFI och språktest berör därför inte bara SFI. Ska dessa kunna nekas medborgarskap men ha fortsatt permanent

uppehållstillstånd? Det skulle skapa en andra klassens medborgare i Sverige.

Vi kan också konstatera att detta kommer ställa ytterligare såväl kompetenskrav som arbetsbörda på redan hårt belastade utbildningsverksamheter om man även ska erbjuda undervisning i samhällskunskap. Vi förstår samtidigt att sådan undervisning är viktig för att underlätta för människor att integreras i samhället.

Nujin Alacabek

Britt Björneke

Niklas Bougt